№ 74. Piątek 31. Marca 1865. Rok wydania 55.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Telegram Gazety Lwowskiej.

Wiedeń, 31. marca. Na wczorajszem posiedzeniu izby deputowanych rady państwa zamknięto jeneralną debatę nad budżetem spraw zewnętrznych. Hr. Mensdorff oświadczył: Traktowanie spraw zagranicznych wymaga największej dyskrecyi, jeżeli się nie chce przejść na pole czynności. Co do kwestyi Księstw, Austrya wyjawi swoje stanowisko dnia 6. kwietnia w Frankfurcie. Przez wspólne posiadanie Księstw Austrya jest w stanie zapobiedz niekorzystnemu dla siebie rozwiązaniu tej sprawy, i zabezpieczyć uzasadnione pretensye związku niemieckiego. Rząd spodziewa się z pewnością załatwienia kwestyi bez naruszenia porozumienia z Prusami, które dotychczas zapobiegały interwencyi zagranicznej. Ministeryum usiłuje popierać interesa ekonomiczne. — Ze względu na Włochy wskazuje hr. Mensdorff na objawiające się tam ciągle dążenia nieprzyjacielskie. — Przedłożenia traktatu pokoju z Danią odmówiono. Cyfry pozycyi budżetu przyjęto według wniosku wydziału.

Część urzędowa.

Na rzecz istniejącego we Lwowie gr. kat. seminaryum nauczycielskiego wpłynęła od kilku stron w powiecie *Mikołajowskim* kwota 166 złr. 90 c. w. a., do czego przyczynili się mianowicie: gmina miejska *Mikołajowa* kwotą 50 złr., gmina izraelicka w *Rozdole* 11 złr., gmina chrześciańska w *Rozdole* 12 złr., nadrabin w *Żydaczowie Eisig Eichenstein* 10 złr., a dyrektor szkoły głównej w *Mikołajowie Piotr Łabowski* 5 złr. w. a.

Na ten sam cel ofiarowało kilka partyi w powiecie *Kulikowskim* raz na zawsze kwotę 39 złr. 50 c. w. a., do czego przyczyniła się gmina *Żółtańce* kwotą 25 złr. w. a.

Okazaną temu ofiarami troskliwość o podniesienie szkół ludowych podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 22. marca 1865.

Gmina *Augustówka*, w obwodzie brzeżańskim, obowiązała się po wieczne czasy dla założenia regularnej szkoły parafialnej u siebie, wystawiony już budynek szkolny utrzymywać zawsze w dobrym stanie, sprawiać porządki szkolne, starać się o opalanie i czyszczenie szkoły, nakoniec każdoczesnemu nauczycielowi, który ma oraz pełnić służbę diaka za pobieraniem 45 mierzyc owsa lub jęczmienia i innych zmiennych dochodów, płacić rocznie 117 złr. w. a.

Na polepszenie tej dotacyi zapewnił gr. kat. pleban miejscowy X. Dyonizy Rudnicki na czas swego teraźniejszego plebaństwa rocznie 5 złr. w. a., a tamtejszy dzierżawca wsi Izrael Zlatkies na czas swojej teraźniejszej dzierżawy rocznie 10 złr. w. a.

Okazaną temi ofiarami pożyteczną dla ogółu dążność ku poparciu oświaty ludu podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 12. marca 1865.

Część nieurzędowa.

Lwów, 31. marca.

W wczorajszej kronice naszego dziennika daliśmy w krótkości sprostowanie fałszywej wiadomości podanej przez „Gazetę narodową“ o wypadkach śmierci głodowej w powiecie Skolskim, mianowicie w Tuchli, gdzie według „Gazety narodowej“ w krótkim przeciągu czasu kilka osób miało umrzeć z głodu. Mamy pod ręką wykaz urzędu parafialnego w Tuchli z którego się pokazuje, że w ciągu lutego i marca b. r. umarło w Tuchli ogółem dziesięć osób, mianowicie troje ze starości, jedna na koklusz, jedna na gorączkę i pięcioro niemowląt na rozmaite słabości dziecięce. *O śmierci głodowej, lub epidemicznej jakiej chorobie w Tuchli równie jak w całej okolicy nie ma dzięki Bogu ani śladu.* Wprawdzie bydło tu i owdzie z powodu mokrej paszy przeszłorocznej zapada sporadycznie i ginie, ale zarazy nie masz, a i niedostatek między ludem nie tak zatrważający, jak to „Gaz. nar.“ przedstawia. Obawa niedostatku w powiecie Skolskim wtedy tylko mogłaby być słuszną, gdyby zbiory tegoroczne nie dopisały, gdyż w takim wypadku przyszła zima dotkliwie dałaby się uczuć w tamtych okolicach. Ze względu jednak na ubóstwo niektórych kontrybuentów w Stryjskim obwodzie otrzymały, jak się dowiadujemy, władze polityczne w Skolem, Dolinie, Bolechowie, Rożniatowie i Kałuszu już teraz zlecenie, w gminach gdzie rzeczywiście ubóstwo jest wielkie, wstrzymać się z exekucyą podatków i przyzwalać na przedłużenie terminu płacenia.

Na przedwczorajszem posiedzeniu *izby deputowanych* Rady państwa rozpoczęły się specyalne rozprawy nad budżetem na rok 1865. Uchwalono po największej części bez debaty rubryki: Dworu cesarskiego, kancelaryi gabinetowej, Rady państwa, Rady stanu, Rady ministrów, a to podług wniosków wydziału finansowego. Nastąpiły potem rozprawy ogółowe nad etatem ministra spraw zewnętrznych. *Brinz*, *Rechbauer*, *Tinti*, *Giskra*, *Berger*, *Schindler* i *Mühlfeld* zabierali głos kolejno. Mowcy opozycyjni odpowiadali na ostatnią mowę ministra stanu; ganili przymierze z Prusami, pominięcie przedłożenia Radzie państwa traktatu pokoju z Danią, i żądali przywrócenia lepszych stosunków z Włochami. *Berger* żąda od r. 1866 zmniejszenia wydatków na utrzymanie poselstw w Rzymie w Mexyku, jako też u wielu dworów niemieckich, a zwinięcia poselstw w Baden, Darmsztadzie i Kasselu. *Tinti* przemawia za większą redukcyą wydatków, ale chce, ażeby rządowi wolno było przenosić pozycye. Nazajutrz miał nastąpić dalszy ciąg obrad nad budżetem. Hrabia *Mensdorff* niezabierał jeszcze głosu.

Najważniejszym z dzisiejszych wypadków politycznych jest bez wątpienia *wniosek średnich państw niemieckich*, a mianowicie *Bawaryi i Saxonii*, przedłożony sejmowi związkowemu w sprawie Księstw nadelbiańskich. Wniosek ten żąda ustanowienia Księcia Augustenburgskiego władzcą Holsztynu, i zbliża się przeto do propozycyi austryackich, zawartych w nocie grudniowej. Głosowanie nad tym wnioskiem zostało, jak wiadomo, naznaczone 9 głosami przeciw 6 na dzień 6. kwietnia. Austrya dla zachowania swojej neutralności wstrzymała się od głosowania, Prusy głosowały przeciw wnioskowi i żądały odesłania jego do wydziału. W mniejszości znajdowały się oprócz Prus jeszcze Oldenburg, Elektorat Heski i zapewnie część domów saskich, Hanower i Mecklenburg. Pomimo panującej jednak między Austryą i Prusami *różnicy zdań* upatruje pruska *Prov. Corresp.* w przymierzu z Austryą „rękojmię“, że zwycięztwo przez porozumienie się przyjacielskie zostanie zapewnione. A nawet posuwa się jeszcze dalej organ ministerstwa pruskiego, gdyż oczekuje po tem przymierzu „rzeczywistego zjednoczenia wszystkich państw niemieckich.“

Zaprzeczenie *Constitutionella* co do *mniemanej rozmowy Ojca Sgo. z posłem francuzkim względem odwołania wojsk francuzkich z Rzymu* niezdołało dotąd jeszcze przekonać dziennik *Le Monde*, do którego odnosiło się to zaprzeczenie. Przytacza on teraz wyjątkowo korespondencyę dziennika *Union de l'Onest*, która jeszcze więcej zapuszcza się w szczegóły przy opisaniu rzeczonej audyencyi i podaniu słów, które miał wyrzec Ojciec Święty.

Kilka dzienników *hiszpańskich* podniosło pytanie, ile właściwie jest prawdy w pogłosce o *hiszpańsko-papieskiej konwencyi*, podług której znalazłby Papież przytułek w Hiszpanii w razie, jeżliby był zmuszony do opuszczenia Rzymu. Madrycka *Korresp.* odpowiada na to, że nie istnieje żadna taka konwencya. Jeżliby głowa chrześciaństwa była niestety zmuszona szukać schronienia, tedy niemogą dzienniki zostawać w wątpliwości co do tego, coby w takim razie uczyniły rządy katolickie.

Północno-amerykański poseł w Londynie p. Adams oznajmił Lordowi Russellowi *uchwalone przez rząd Stanów zjednoczonych wypowiedzenie traktatu wzajemności* pismem z 17go b. m., do którego załączona jest kopia znanej rezolucyi kongresu z 18go stycznia 1865. Odpowiedź Russella zawiera tylko oznajmienie, że p. F. Bruce, który właśnie ma odjechać jako nadzwyczajny poseł angielski do Washingtonu, otrzyma w tym względzie stosowne instrukcye.

Korespondencya prywatna z Kopenhagi w *Wiener Abendpost* zaprzecza stanowczo rozszerzonym szczególnie przez telegraf pogłoskom o *przesileniu ministerstwa w Danii*, i zapowiada równocześnie ukończenie tamtejszych sporów konstytucyjnych.

Z Petersburga nadeszła do Berlina wiadomość, że klasztor zakonnic „Podwyższenia krzyża“ został dla pogłoski o istnieniu dżumy sybirskiej przez pospólstwo podpalony i zgorzał wraz ze szpitalem.

Powstanie Arabów w górnym Egipcie zostało już podług doniesień z Algieru z 16. b. m. zupełnie przytłumione. Beduini poddali się wszyscy Wicekrólowi wyrażając ubolewanie nad tem, że dali się nakłonić do oporu swojemu wodzowi, który zresztą przypłacił życiem swój bunt. Wicekról, który z rodziną swoją udał się do górnego Egiptu, przybył już szczęśliwie do Kairu.

Budżet wojenny.

XII.

Mówiliśmy dotąd o błędach, które wnioski p. referenta pod względem czysto militarnym zawierają, znajdujemy jednak i w od-

dziale ekonomiczno-administracyjnym tyle nie dokładnych interpretacyj i tak nie uzasadnione żądanie wykreśleń, iż o tem w krótkości pomówić musimy. Zwróćmy oczy nasze ku zaprowiantowaniu wojska. Na stronicy 25. p. referent podaje w wątpliwość korzyści i potrzebę kontroli wojskowej.

A jednak zgadzają się wszyscy z przedmiotem tym w wyższej sferze obeznani, iż kontrolerowie powiatowi wzbudzili na nowo prawdziwie wojskowego ducha i karność w rzemieślnikach wojskowych, dwuletnie zaś doświadczenie okazało, iż nawet na samo zaprowiantowanie kontrola wojskowa nader zbawienny wpływ wywarła.

Relacya użala się, iż ceny ziemiopłodów za wysoko preliminowane zostały. W budżecie preliminowano je zapewnie według kilkoletniego przecięcia, co też właściwem jest postępowaniem.

Tegorocznego obniżenia cen zboża nie można było przewidzieć w początku 1864 roku, w którym to czasie budżet wojenny układany był.

Pan referent ustanowienie ceny ziemiopłodów regulować chce według targu wiedeńskiego i targów w Hanie morawskiej; przeciwko Wiedniowi nie możnaby nic zarzucić, lecz Hana, rozkoszna Hana! Chcielibyśmy ażeby cała armia piersiami jej wykarmić się mogła, lecz to być nie może.

Armia nie może być dyslokowana jedynie według skali cen targowych; dyslokacyę jej stanowią momenta polityczne i wojskowe.

Słusznie postępując trzeba było wziąść w średniem przecięciu ceny w Wiedniu, w Królestwie lombardzko-weneckiem, w Węgrzech, Czechach, Tyrolu i Dalmacyi.

Przy **materyale artyleryi** p. referent monituje wydatki na transporta lokalne, z powodu mnogości uprzęży eraryalnych. Lecz 20 komend materyału artyleryi nie można wyposażać eraryalnemi uprzężami boby to jeszcze daleko więcej kosztowało.

Na stronicy 26. znachodzimy monita z powodu dodatkowego sprawienia 40 dział polowych, tudzież z powodu wydatków na utrzymanie lawet polowych, a to dla tego, iż materyał ten w przeszłym dopiero roku sprawiony był; na stronicy 69. znachodzimy ironiczną uwagę, iż wydatki takowego dla tego tylko są wymagane, iż nowe działa austryackiego wynalazku, już po 1300 do 1500 strzałach przelewane być muszą.

Jest to pocisk na wyborny nasz materyał artyleryjski, lecz pocisk ten świadczy tylko o zupełnej nieznajomości rzeczy.

Danie 1300 do 1500 strzałów z działa gwintowanego bronzowego (które z powodu bystrego strzału więcej cierpieć musi niż działo gładkie) jest zupełnie zadowalniające; wszakże działa gładkie po 1600 strzałach bardzo już były zniszczone a tylko wyjątkowo jeszcze użyte być mogły. Tylko działa żelazne gładkie znieść mogą większą liczbę strzałów.

Pod względem wydatków na **budowle** p. referent zarzuca rządowi brak oszczędności. Wydatki na administracyę mają być za nadto wysokie, raty dla budowy fortec i innych nowych budynków, mają być za wielkie, w końcu dla utrzymania budowli żądane być mają sumy za nadto wysokie.

Personale administracyjne wynoszą w ogóle, nie licząc sług oficerskich, 821 głów; przed rokiem 1857, w którym wszelkie budynki wojskowe przeszły pod zarząd korpusu inżynierów, personale to wynosiło 840 głów, do tego potrzeba jednak dodać znaczną liczbę indywiduów administracyjnych, którym powierzony był zarząd budynków do administracyi wojskowej należących (komendy materyału artyleryi, magazyny prowiantowe, komisye mundurowe, zakłady stadników). Trudno oznaczyć liczbę tych indywiduów, wliczeni bowiem byli w etat zakładów. Ponieważ zaś budynków było 2000, przeto indywiduów administracyjnych musiało być przynajmniej 200. Tym sposobem liczba indywiduów administracyjnych wynosiła w latach 1850 — 1860 w ogóle 1040 głów.

Widzimy przeto iż z biegiem czasu personale administracyi nie zostało pomnożone, ale i owszem zmniejszone o 219 głów.

Przejdźmy teraz do przedmiotów administracyjnych.

Liczba tych przedmiotów przejściem ich pod zarząd korpusu inżynierów wzrosła z 2900 do 6300. Wprawdzie dawniejszych rządców koszar zastąpiono ofiarami inspekcyjnemi, lecz ze wzrostem przedmiotów administracyjnych, nie pomnożyły się siły administracyjne.

Zapomnieć zaś nie można, iż w obec żądań czasu nie można było pozostać bezczynnym w pracach fortyfikacyjnych, dla zabezpieczenia państwa. Stworzono w przeciągu ostatnich 20 lat przeszło 300 punktów fortyfikacyjnych; nowe fortyfikacye powstały w Pola, w Krakowie; Ołomuniec opasany został obozem obwarowanym. Wszystko to pomnożyło koniecznie czynności administracyjne, a jednak czynnościom tym wydołać musiało personale administracyjne mniejsze o 219 głów niż w roku 1857 a nawet niż w r. 1852.

Monarchia Austryacka.

(Posiedzenie izby deputowanych z d. 28. marca.)

Na posiedzeniu izby deputowanych z dnia 28. marca zajęli miejsca na ławicy ministeryalnej Ich Ex. pp. ministrowie *Schmerling*, *Plener*, *Hein*, *Frank*.

Z porządku dziennego przychodzą ogólne rozprawy nad relacyą wydziału finansowego. Dep. *Waidele* mówi przeciwko wnioskom wydziału. Zgadza się na potrzebę oszczędności, lecz w relacyi nie widzi radykalnego i jedynego środka. Zdaniem mowcy nastąpić powinna stanowcza reforma całego budżetu. Potrzeba organizacyi, któraby z budżetu usunęła to, co do niego nie należy. W braku tej organizacyi budżet nie może być stanowczo uregulowany. W relacyi nie ma objektywnego skreślenia stosunków naszych pieniężnych. Akt bankowy wpływa na wszystkie stosunki życia, wszyscy ludzie z interesami obeznani poświadczyć to mogą. Dolegliwości obecnego położenia zawinili inni, nie dzisiejsi członkowie rządu.

Deput. *Ingram* tego jest zdania, że relacya za nadto jest różowa, możnaby sądzić, że idzie tylko o różnicę 7—6 milionów między izbą a rządem, tak jednak nie jest, bo ministeryum finansów ma jeszcze bardzo wiele wypłat, których wysokości mowca wszelako podać nie może. Rząd powiada, iż nie może wykreślić z budżetu więcej niż 20 milionów. Temu mowca wiary nie daje, mówiono to już nieraz, a jednak potem pokazało się inaczej. Największa diferencya między rządem a izbą zachodzi co do budżetu ministeryum wojny i marynarki, i chociaż mowca zgody bardzo pragnie, to jednak wątpi, żeby do skutku przyjść mogła. Z dwojga złego, między mniejszą bitnością armii a krajem podatkami wycieńczonym, mowca obrałby pierwsze. Lepsza polityka wynagrodzi to, co armii na bitności ubędzie. Mowca przechodzi do kwestyi konstytucyjnej. Jeżeli wyborcy widzieć będą, iż izba tylko na podatki i pożyczki zezwala, powiedzą wnet: lepiej w domu siedźcie, niech sami kasztany z ognia wyciągają. Rząd tłumaczy konstytucyę jednostronnie i działa, a izba mówić tylko może. Mowca nie wierzy, ażeby ministeryum ustąpić miało. W końcu mowca robi uwagę, iż budżet jest jeszcze za wysoki i zgadza się z dep. Weidele co do potrzeby stanowczej reformy.

Dep. *Barutin* wita z radością wnioski oszczędności na celu mające. Dep. *Skene* mówi o administracyi finansowej i żałuje, iż nie została ulepszona. Dep. *Teutsch* mówi przeciwko zdaniu dep. Barutin. Dep. *Kuranda* podnosi zasługi wydziału finansowego. Dep. *Riese-Stalburg* mówi w imieniu większej własności ziemskiej przeciw wszystkim ministeryom i oświadcza, iż wotować będzie za wszystkiemi wykreśleniami.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej zabrał głos JEx. p. *minister skarbu*. P. minister odpiera zarzuty jakoby rząd nie był skory do redukcyi wydatków i odwołuje się w tem do propozycyj rządowych. Postanowienie rządu pod tym względem nie jest dowolnem orzeczeniem, lecz sumienną odpowiedzią na czynione mu zapytanie. Rząd nie może dać innej odpowiedzi, bo inaczej pierwsza odpowiedź nie byłaby rzetelna. Po strąceniu 20 milionów deficyt wynosić będzie 9 milionów, tyle, ile rata bankowi za dług waluty wiedeńskiej spłacić się mająca. Jak dług ten skończy się w roku 1866, będzie to ważnym już krokiem ku polepszeniu finansów.

Po panu ministrze skarbu zabrał głos Jego Excel. *p. minister stanu*. Treść mowy Jego Excelencyi w wczorajszej części nieurzędowej w treści już podaliśmy, dlatego jej tu nie powtarzamy.

Mowa p. ministra stanu głębokie na izbie zrobiła wrażenie. Po niej zabrał głos jeneralny referent wydziału finansowego dep. *Taschek*, oświadczając, iż wydział stan finansów zanadto czarno nie wystawił; chcąc złe jakie wyleczyć, trzeba go dobrze poznać. Następnie p. minister skarbu wyjaśnił rzecz względem sumy z sprzedaży kopalni zebrać się mającej, poczem dep. *Tinti* wniósł, ażeby posiedzenie ze względu na tych członków izby, co nie byli członkami wydziału finansowego, tak urządzić, izby po dwóch dniach posiedzeń był jeden dzień pauzy. Przeciwko wnioskowi temu wystąpił dep. *Herbst*, i wniosek odrzucony został. Na tem posiedzenie zamknięte i do dnia jutrzejszego odroczone zostało.

Hiszpania.

(Stosunki z Peru.) Madrycka *Correspondencia* pisze: Jenerał Pareja zażądał od rządu peruańskiego oddalenia i sądowego ukarania władz w Callas za ich obojętne zachowanie się podczas znieważania majtków hiszpańskich. Zdaje się, że odnośna nota była ułożona w sposób nader ostry: stoi w niej wyraz „tchórzostwo“ Rząd chciał, aby jenerał hiszpański odwołał notę i zastąpił ją inną więcej umiarkowaną. Gdy jednak Pareja tego odmówił, proszono go, aby przynajmniej zmazał słowo „tchórzostwo“. Ale i na to nie przystał, lecz wyznaczył termin do 8. lutego. Jeżli w tym czasie nie otrzyma żądanej satysfakcyi, rzeczy pójdą znowu dawnym torem, jak przed 16. kwietnia. — Konzul francuzki został ciężko zraniony kamieniem, który na niego rzucono; pomimo tego przytrzymał sprawcę i zaprowadził do urzędnika peruańskiego, żądając, aby go tenże aresztował. Urzędnik odpowiedział, że nie ma obowiązku słuchać rozkazów konzula. Rząd peruański udawał się już do czterech osób, a mianowicie do pp. Vivanco, Echenique, Vidauri i Ferreiros, mianując ich swymi reprezentantami w Madrycie, lecz wszyscy czterech odmówili.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Odwiedziny Króla Leopolda.) Królowa Wiktorya uda się w sierpniu b. r. do Koburga na uroczystość odsłonięcia statuy Księcia Alberta. Król Leopold wylądował dn. 23go b. m. po siódmej godzinie wieczorem. Udał się tą razą z Brukseli na Calais zkąd przewóz jest krótszy jak z Ostendy. W Dowerze powitał Króla poseł belgijski Van de Weyer tudzież Lordowie A. Paget i Torrington w imieniu Królowej. Król przenocował w hotelu lorda Wardena i z rana osobnym pociągiem udał się do Windsoru. Odwiedziny jego, które mają związek z wydaniem za mąż trzeciej córki Królowej, księżniczki Heleny, mają trwać do połowy kwietnia.

Francya.

Paryż, 26. marca. *(Posiedzenie senatu.)* Na dzisiejszem posiedzeniu senatu dyskutowano nad petycyą względem przeniesienia do Francyi popiołów Karola X. Margrabia de Boissy popierał tę prośbę ale cofnął swój wniosek skoro hrabia Beaumont oświadczył, że rząd już dawniej był gotów zająć się sprowadzeniem zwłok dawnego Króla Francyi, byleby familia zmarłego Króla oświadczyła się z propozycyą w tej sprawie, ponieważ sam nie może brać inicyatywy.

Włochy.

Rzym, 20. marca. *(Przygotowania do uroczystości 12. kwietnia.)* Do *Jener. Kor.* piszą: Ażeby poznać, jakim duchem ożywioną jest teraz stolica świata katolickiego, dość jest nadmienić, że wszystkie koła ludności tutejszej zajmują się już teraz z żywym i radośnym udziałem przygotowaniami do pamiętnej rocznicy w dniu 12. kwietnia. Dnia tego bowiem obchodzi Rzym od kilku lat pamięć dwóch najważniejszych wypadków w życiu teraźniejszej głowy kościoła; są to powrót z Gaety i drugi znany wypadek, gdy Ojciec św. zwiedzając kościół S. Agnese zapadł się z wielu innymi świeckimi i duchownymi dygnitarzami bez najmniejszego uszkodzenia. Tymczasem jednak zajmuje tu wszystkich jeszcze pogłoska, że nasz poseł francuzki hrabia Sartiges ma skutkiem znanej rozmowy swojej z Papieżem o możliwych następstwach konwencyi wrześniowej dla Rzymu, opuścić swoją posadę, a miejsce jego zajmie hrabia Persigny spodziewany tu w krótce w odwiedziny. Z tym wypadkiem łączy się oraz żywotna kwestya, która jest teraz głównym przedmiotem obrad w sferach rządowych, czy kurya rzymska w razie faktycznego zupełnego ustąpienia załogi francuzkiej, czemu zresztą dotąd mało kto wierzy, ma uorganizować własną armię papieską na wzór belgijski, czy też apelując do mocarstw katolickich poruczyć ich opiece świeckie prawa Papieża. Za pierwszem oświadcza się energicznie *Merode*, za drugiem zaś większość kolegium kardynałów; tylko kardynał Antonelli ma być jeszcze w tej chwili za biernem oczekiwaniem wypadków.

Niemcy.

Berlin, 28. marca. Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych odbywała się debata nad wnioskiem Michaelisa. Minister handlu odpowiedział na zarzuty deputowanego Klotza: Gwarancye nie dają środków lecz przyczyniają wydatków. Co do pożyczek, te odpadają przez poprawkę p. Bendy; on (minister handlu) jest przekonany, że nastąpi porozumienie i prosi odrzucić wniosek ponieważ przyjęcie go byłoby prawie odrzuceniem prawa. „Jest w waszej mocy“, rzekł w końcu minister „odrzucić prawo, ale zaniedbanie obrady nie przyczyni się do dobra kraju“. Przy imiennem głosowaniu odrzucono wniosek Michaelisa (zaniechać obradę nad kolejami żelaznemi aż do uchwalenia budżetu) większością 178 głosów przeciw 108.

Zostały przyjęte wszystkie artykuły traktatu z Oldenburgiem jakoteż protokół ostateczny.

Królestwo Polskie.

(Organizacya sądownictwa. — Egzekucye. — Zaraza.) W Królestwie Polskiem oczekują bliskiej reorganizacyi sądownictwa, której podstawy są już ustanowione. Liczba sądów cywilnych ma być zwiększona, sądy zaś kryminalne karne i policyjne będą połączone z sądami cywilnemi. Sądów apelacyjnych ma być cztery. Pensye urzędników sądowych będą jak słychać znacznie podwyższone. Dnia 12. b. m. powieszono w Błoniu pod Warszawą dwóch byłych dowódzców powstania, którzy teraz pod fałszywemi nazwiskami agitowali w Warszawie i okolicy na rzecz rewolucyi. Jeden z powieszonych był znany pod pseudonimem Kogut. *Dzien. Warszaw.* nie doniósł jeszcze o tych dwóch egzekucyach. – W Kole w powiecie Konińskim panuje od kilku dni zaraźliwy tyfus i wiele osób umiera na tę słabość. Sądzą, że może jest to ta sama choroba, która od pewnego czasu panuje w Petersburgu.

Kronika.

(Wybory dziekanów w uniwersytecie Jagiellońskim.) „Czas“ z 28go marca pisze: Dziś odbyły się wybory dziekanów w uniwersytecie Jagiellońskim, a nowo wybrane władze akademickie rozpoczną urzędowanie swoje w d. 18. kwietnia. Wybory padły na tych samych profesorów, którzy wybranymi zostali ostatnim razem, lecz nie uzyskali potwierdzenia, a w miejsce których weszły mianowane władze akademickie. Gdy wszelako prof. Dr. Józef Kremer wybrany dziekanem wydziału filozoficznego, podziękował za wybór ten z powodu, iż dla poratowania nadwątlonego niedawną ciężką chorobą zdrowia, będzie zmuszony w ciągu tego lata wyjechać do kąpiel, przeto ponowny wybór padł na prof. Dra Bratranka. Na wydziale lekarskim wybrany dziekanem profesor Dr. Teichmann, wymówił się od przyjęcia tego urzędu niemożnością pełnienia jego obowiązków z powodu, iż nie posiada adjunkta, któryby mu był pomocą; wybór dziekana wydziału lekarskiego padł przeto na prof. Dra Piotrowskiego. Na wydziale prawniczym wybrany został dziekanem prof. Dr. Buhl. Tak on jak i Dr. Teichmann byli poddziekanami w liczbie ostatnio mianowanych władz akademickich. Wybór dziekana na wydziale teologicznym nie jest dotąd wiadomy.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

(Wystawy w roku bieżącym.) Komitet c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego podaje do wiadomości co następuje:

Wedle wiadomości udzielonych z ministerstwa handlu tutejszemu Towarzystwu gospodarskiemu, mają się odbyć w roku bieżącym (prócz zapowiedzianych) dwie nowe wystawy.

A) Wystawa powszechna międzynarodowa w Oporto, pod protekcyą Króla Portugalskiego; zarządzona celem inaugurowania nowego postawionego pałacu krzyształowego.

Wystawa twać ma od 21. sierpnia do 30. grudnia 1865, a obejmować będzie następujące 4 oddziały: *a)* Płody surowe i ich pierwsze przetwory, *b)* Maszyny, *c)* Wyroby fabryczne, *d)* Dzieła sztuki.

Przedmioty mają być przesłane *franco* aż na miejsce. Wystawca dodać winien czy jest wynalazcą, producentem lub też właścicielem tylko. Asekuracya należy także do wystawcy.

Dawane będą medale i listy pochwalne. Adresować należy do komisyi — lub do sekretarza Alfreda Allen, dyrektora pałacu krzyształowego, tudziez Towarzystwa roln. w Oporto. Przyjmowanie przedmiotów rozpocznie się d. 15. maja, i trwać będzie do 31. lipca.

B) Druga wystawa także międzynarodowa, ale gospodarczo-rolnicza, odbędzie się pod protektoratem księcia następcy tronu pruskiego w *Kolonii*, w zakładzie Towarzystwa ogrodniczego „Hora.“

Przedmiotami wystawy mają być maszyny, narzędzia i wypłody rolnicze, tudzież leśnicze, jakoteż przedmioty gospodarstwa domowego.

Prócz medali złotych, srebrnych, bronzowych i listów pochwalnych, przeznaczono 10.000 talarów na zakupno wystawionych przedmiotów do losowania.

Wystawa trwać ma od 15. maja do 1. czerwca — przedmioty odbierane będą od 15. kwietnia do 5. maja, deklaracye do 30go marca.

Listy adresować do p. Kreutera, budowniczego i inżyniera we Wiedniu, (Landstrasse, Lagergasse N. 2); przedmioty do domu spedycyjnego Svatojansky i Sokl we Wiedniu.

Z Komitetu c. k. Towarzystwa gosp. galic.

Lwów, 26. marca 1865 r.

W I. połowie b. m. były na targach w obwodach Tarnopolskim i Kołomyjskim następujące ceny czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów.

	Miejsce targu:									
	Tarnopol		Trembowla		Kołomyja		Kutty		Śniatyn	
	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.
	waluty austryackiej									
Mec pszenicy	2	.	1	72	2	75	3	12	2	55
„ żyta	1	25	1	16	1	60	2	6	1	75
„ jęczmienia . . .	1	.	.	89	1	50	1	47	1	60
„ owsa	.	55	.	58	.	70	.	75	.	80
„ hreczki	1	6	1	9	1	30	2	.	1	80
„ kukurudzy . . .	.	.	.	.	2	50	2	35	2	30
„ kartofli	.	90	.	67	.	.	.	.	1	60
Cetnar siana	1	53	.	.	.	90	.	60	1	50
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	9	.	.	.	6	.	5	.	8	.
„ „ miękkiego	8	.	.	.	5	.	3	15	.	.
Funt mięsa wołowego	.	14	.	11	.	9	.	8	.	8
Mas okowity	.	60	.	50	.	75	.	64	.	60

Ostatnia poczta.

Berlin, 29. marca. Dzisiejsza *Prov. Corresp.* powiada z powodu ostatniej uchwały związkowej: Dziwić się potrzeba, że zgromadzenie związkowe pomijając jedyne zadanie swoje zbadania wszystkich pretensyi sukcesyjnych dało się nakłonić do przedwczesnych i niepowołanych uchwał nad kwestyą ogólną. Oczywiście byłaby taka mniemana uchwała w rzeczywistości zupełnie bezskuteczna, gdyż nie ma żadnego uprawnienia i żadnego środka, któreby mogły nadać jej powagę. Prusy ani myślą uznawać pretensyi sukcesyjnych Księcia Augustenburskiego. Jeźli, jak to prawie z pewnością przypuszczać można, należyte urzędowe zbadanie wszystkich pretensyi sukcesyjnych tak u związku jak i ze strony Prus, nieuzna pretensyi jednego tylko za jedynie ważną, to w końcu przyjdą jeszcze głównie na szalę polityczne względy na ogólne interesa Księstw, Prus i Niemiec przy rozstrzygnięciu. Prusy obstają przytem z całą stanowczości woli i działania. Jeźli zgromadzenie związkowe nie chce próżnemi uchwałami podkopać swego znaczenia, to uczyni dobrze, jeźli przy głosowaniu odrzuci proponowaną uchwałę.

Kopenhaga, 28. marca. Berlingska gazeta donosi: Jak słychać, podali się ministrowie Bluhme, Tillisch, David, Lütken i

Quade do dymisyi. O ile nam wiadomo, nieprzyjął jeszcze Król ich dymisyi.

Nowy Jork, 18. marca. Poselstwo prezydenta Stanów południowych powiada: Richmond znajduje się w większem niebezpieczeństwie niż kiedykolwiek, zniesienie aktu „habeas corpus" jest niezbędne dla pomyślnego rezultatu wojny. Spór musi być przeprowadzony do końca. Jenerał Sherman spustoszył wschodnią część południowej Karoliny i zniszczył 15 mil centralnej kolei wirgińskiej. — Oczekują ataku na Mobile. Stany południowe usiłują organizować w Richmondzie wojsko murzyńskie.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 30. marca.

Hotel George: PP. Hr. Badeni Wład., z Sorokowa. — Hr. Baworowski Włodz., z Strussowa. — Dulski Edw., z Ławcza. — Zawadzki Antoni, z Suszyna.

Hotel Langa: Hr. Łączyński Hen., z Dmytrowic.

Hotel angielski: Michałowski Tad., z Krakowa.

Hotel Krakowski: Korzeniowski Karol, z Podlisia. — Łukasiewicz Grz., z Chocimirza.

Zajazd Krynickiego: Freler Wiktor, z Przemyśla.

Pod nr. 552²/₄: Hr. Jabłonowski Stan., z Nastasowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 30. marca.

PP. Torosiewicz Emil, do Zastawic. — Łodyński Stan., do Nahorzec. — Trzecieski Franc., do Krakowa. — Gross Piotr, do Koniuszek. - Zadurowicz Wojc., do Scherautz.

TEATR.

Dziś teatr polski: „**Banita**", dramat w 5 aktach przez hrab. Leopolda Starzeńskiego. Muzyka J. F. Guniewicza.

Jutro teatr niemiecki. Na dochód reżysera i komika p. Henryka Grossa: „**Er ist ein Narr**", nowa komedya w 1 akcie; „**Der Bauernbua als Gast**", intermezzo komiczne; „**Er compromittirt seine Frau**", nowa komedya w 1 akcie; „**Jeanne Mathieu ou Etre aimé pour soi même**", Nouvelle Comédie en un acte; „**Adam und Eva**", nowa komedya w 1 akcie; na zakończenie: „**Judith und Holofernes** oder **der Sieg des Judenthums**", nowa parodya w 1 akcie. Z grzeczności dla beneficyanta wystąpią w rolach gościnnych: pani Baczyńska, pan Baczyński, dyrektor teatru ruskiego, panowie Nowakowski i Wilkoszewski, członkowie sceny polskiej, i panna Otylia Ullman.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. marca 1865.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	321.34 ‴	+ 0.6	92.8	połud.-zach. sł.	śnieg
2. god. po poł.	322.13	+ 2.0	90.9	południowy „	pochmurno
10. god. wiecz.	324.95	— 0.4	86.0	zachodni „	pogoda

Wysokość śniegu 10‴.

Kurs Lwowski.

Dnia 30. marca.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	15	5	22
Dukat cesarski	„ „	5	17	5	22
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	—	9	10½
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	71	1	74
„ papierowy rosyjski	„ „	1	45	1	47
Talar pruski	„ „	1	63	1	64½
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	70	75	71	55
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	74	28	75	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	75	74	35
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	76	51	77	23
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	210	13	212	88

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 30. marca.

	złr.	kr.
5% Metaliki	71	20
5% pożyczka narodowa	77	20
Losy z 1860 roku	93	05
Akcye banku wiedeńskiego	794	—
„ „ kredytowego	183	20
Londyn, 10 funtów szterlingów	110	40
Srebro	108	50
Dukat pojedyńczy	5	22

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 28. marca.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	66 60	66.75
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	98.—	98.25
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	76 80	77.—
od kwiet. do paźd. po 5%	76.80	77.—
Pożyczka w srebrze z 1864 roku zwrotna w 35 latach	82.—	82.50
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	70.50	70.70
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	70.70	70.80
dtto. po 4½%	62.80	63.20
dtto. „ 4%	55 75	56.25
dtto. „ 3%	41.75	42.25
dtto. „ 2½%	34.50	37.—
dtto. „ 1%	14.—	14.25
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	159.50	160.—
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	154 50	155.—
Przez. do wyl. z r. 1854	87.50	87.75
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	92 80	93.—
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	95.80	96.—
Pożyczka z r. 1864 (z premią) po 100 złr.	87 80	87.90
Renty Como po 42 lir. aust.	17.75	18.25
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	67.—	67.50
„ 4½%	62.50	63.—
„ 4%	55.50	56.—
„ 3½%	48.—	48.50
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	57.—	58.—
„ 2¼%	51.—	52.—
„ 2%	44.50	45.50
„ 1¾%	40.—	40.50
dtto. z procent. za granicą „ 5%	71.50	72.—
„ 4½%	67.25	67.75
„ 4%	60.—	60.50

B. Krajów koronnych. (Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.)	pien.	towar.
Niższej Austryi	88.75	89.25
Wyż. Aust.	88.—	88.50
Salcburg	91.—	92.—
Czech	92.—	93.—
Morawii	88.—	89.—
Szląska	90.—	91.—
Styryi	89.50	90.50
Tyrolu	—.—	—.—

Obl. ind. po 5proc. za 100 zł.	pien.	towar.
Kar., Krainy i Wyb.	88.50	92.—
Węgier	74 25	74.85
Banatu Tem.	72.75	73.—
Kroacyi i Slawonii	74.50	75.—
Galicyi	73.70	74.—
Siedmiogrodu	70.25	70.75
Bukowina	71.—	72.—
Z klauzulą wylos. w r. 1867	71.—	71.50
Banat Temesz.	70.30	70.60
Lomb. wen. poż. z r. 1859	93.—	94.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ 4%	57.—	57.50
„ 3½%	—.—	—.—
Dług Salcburga „ 3%	57.—	57.50
„ 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy „ 2%	28.25	28.75
„ 1¾%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł.	—.—	27.50
„ 2½% „ 100 „	—.—	23.—
„ 2¼% „ 100 „	—.—	20.50
„ 2% „ 100 „	—.—	18.50
„ 1¾% „ 100 „	—.—	16.25

3. Akcye. (Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego	792.—	793.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	182.50	182.70
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	576.—	578.—
Banku anglo-austryackiego na 200 złr. (20 ft. ster.) z wpłatą 30%	82.50	83.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1765.—	1767.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	190.20	190.40
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł.	237 50	238.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	133.25	133.75
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. konw.	211.25	211.75
Lwowsko-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.) z wpłatą 35%	57.50	58.50
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	159.50	160.50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	122.—	122 50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
dtto II. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	705.—	710.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	255.—	257.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	190.—	195.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	145.—	147.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	478.—	479.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	232.—	234.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. w. a.	405.—	410.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	269.—	271.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	370.—	375.—

4. Listy zastawne. (za 100 zł.)

	pien.	towar
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	—.—	—.—
10let. „ 1857 po 5%	102.—	102.25
przeznaczone do los. po 5%	91.—	91 30
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	86.75	86 85
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	71.—	71.50
Węgier. Towar. ziemskie po 5%	78.50	79.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.50	98.—
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	88.—	88.50
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	80.—	80.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	113.—	113.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	108.25	108.75
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	92.50	93.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	87.50	88.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	79.—	79.50
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	90.—	91.—
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	76.50	77.—
Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.	94.—	95.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	95.50	96.50
Lloyda za 100 zł.	90.50	91.50

6. Losy. (za sztukę.)

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	127.—	127.25
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	86.—	86.50
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	113.50	114.50
„ „ po 50 zł. m. k.	48.75	49.25
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	27.—	27.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	113.50	114.50
Salma „ 40 „ „	31.—	31.50
Palfiego „ 40 „ „	27.—	27.50
Clarego „ 40 „ „	27.—	27.50
St. Genois „ 40 „ „	27.—	27.50
Windischgrätza 20 zł. „	18.—	18.30
Waldsteina 20 „	19.50	20 —
Keglevicha 10 „	14.75	15.25
Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa	12.25	12.50

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	92.20	92 30
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	92.30	92 50
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	82.25	82.50
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	110 30	110.40
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	43.70	43.75
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po okazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	5.19	5.20
dtto. pełnej wagi	5.19	5.20
Korona	—.—	—.—
20frankówka	8.80	8.82
Rosyjski imperyał	9.—	9.05
Talar związkowy	1.62	1.63
Srebro	108.50	109.—
Kurs korony w c. k. kasach 13zł. 50c.		

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński**.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.